

NARODNA STRAŽA

POJEDINI BROJ Din. 1.50.

IZLAZI, SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 15.

ŠIBENIK, 17. TRAVNJA 1926.

GODINA VI.

Šibenska luka.

Uvaženi zagrebački privredni dnevnik *Jug Lloyd* u svom broju od 13. t. mj. pod ovim naslovom donio je opširan članak iz pera našega vrlor suradnika vlč. don Krste Stošića. Radi važnosti i stvarnosti toga članka, kojim se ističe važnost šibenske luke svim mogućim podacima te potreba njezinoga postepenog razvika i iskorišćavanja, preporučimo ga u cijelosti, sigurni, da ćemo tim ugoditi svojim cijenjenim čitateljima i pretplatnicima grada Šibenika i sjeverne Dalmacije.

U cijelom Sredozemnom moru nema toliko otoka, otočića i grebena, toliko morskih draga, uvala i ostrica kao pred šibenskom lukom. Krasno je to pogledati sa Šubičevca, tog šibenskog Belvedera, sa Kamenara, a pogotovo s brda Trtra (6 km od Šibenika, 496 m visine). U luku se najzi vrlo interesantnim kanalom, prilično uskim, ali vrlo dubokim (42 m). Pred njim je na sjeveru moderno kupalište „Jadrija“ uz borovu šumicu, a k jugu bijela sredovječna utvrda na moru u Sanmichelovu stilu.

Šibenska je luka duga 9 km, a široka od 700 do 1300 m. Prema jugu je poluotok Mandalina, gdje je postaja kr. mornarice i podoficirska škola. S desne mu je prostrana uvala sv. Petra, s lijeve Furnaža. Do nje je drugi poluotok danas nazvan Šipad (stovarište bosanskog drveta i celuloida). Zatim dolaze uvale Klobučac i Propad, te Dobrik podno željezničkog kolosjeka. Izgrađena šibenska obala proteže se od Vruļa do Dolačke uvale, imajući jedan stariji muo (obala kralja Krešimira). U dno Doča je mala uvala, zatim lijepo uređjena obala „Sufid“ i opet uvala Stomica. Cjelokupni spomenuti prostor po svojoj prirodnoj zgodnosti vrlo je pogodan za izgradnju (u koliko već nije) pristaništa za parobrode bilo koje tonaže.

Smatra se, da je jedna luka dobra, ako je njezina obala pristupačna velikim parobrodima, ako je sigurna za oluje i velikih vjetrova, ako je dovoljno prostrana za okretanje najvećih lađa, ako morsko dno nije opet preduboko, eda postavljanje sidra ne bude otežano, ako u luci ne treba graditi puno lukobrana, koji mnogo koštaju i smetaju kretanjama lađa, ako je tik uz obalu željeznička pruga, ako je uz pristanište dovoljno prostora za utovar i istovar, za skladišta i magazine, da su na obali „kran“ (mehaničke dizalice ili elevatori), da je cijela obala dovoljno rasvijetljena i vodom opskrbljena, te napokon da je obala što bliža gradu. Sve ove prednosti ima ili će imati šibenska luka, kad se potpuno dogradi. Ova je luka na cijelom Jadranu najsigurnija, jer je po prirodni zaštićena, da joj najveća oluja kao ni parobrodima u njoj zaklonjenim ne može nauditi. Pogotovo je luka stvorena za glomaznu robu. U ovom pogledu ona ima značajnu budućnost, kako je to Nj. Vel. Kralj Aleksandar rekao, kad je pohodio Šibenik.

Moramo također istaknuti, da je šibenska luka zbog svog kanala, bezbrojnih otoka i brda sa svih strana „sjajna strateška vojna luka“ (također riječi Nj. Vel. Kralja). Kao ratna luka ona stoji na cijelom Jadranu iza Pulja i Boke Kotorske na trećem mjestu; dakle na drugom mjestu u našoj državi. Za potpuno njezino uređenje kao ratne luke ne zahtijevaju se veliki troškovi, jer je, kako je rečeno, po prirodi izvrsno zaštićena.

Još jedno. Šibenska luka ima kao nastavak t. zv. Prukljansko jezero, do kojega se ide također jednim kanalom i u kojemu je za svjetskog rata u sigurnosti bilo zaklonjeno do 100 parobroda, većim dijelom transatlantika.

Koliko ima atrakcija za turiste šibensko more do slapova Krke, ne ćemo ovdje spomenuti.

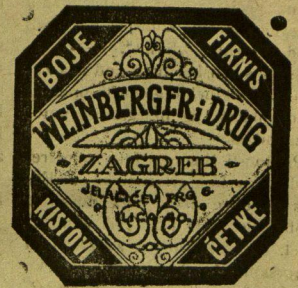
Dosada izgrađena šibenska obala (bez one „Sufida“ i „Šipada“), zaprema 700 m, sa dubinom od 5—10 m, tako da uza nju mogu pristajati i najveći parobrodi, koji krcaju boksit. (Tako je „cargobot“ „Maria Enrica“ prošle godine pristao tik uz obalu i ukrcao 10.670 tona boksita, a drugdje u Dalmaciji to ne bi mogao.)

Nova vlada Nikole Uzunovića.

Kako se općenito i mislilo i očekivalo u svim političkim krugovima, vlada Uzunović-Radić bila je vrlo kratka vijeka. To je bio samo pokušaj. Dobro se znalo, da u vladi ima radikalskih ministara, koji će čekati svaku zgodu, da obore novi kabinet i da opet dovedu na vlast Nikolu Pašića. Sjepan Radić se već požurio, da im u tome ugodi. Na svojoj skupštini u Pakracu javno je podvrgao oštroj kritici ministra obraćajući Krstu Miletiću, komu se tako pružila prigoda, da zada prvi udarac Uzunovićevoj vladi. Uvrijeđen predao je on ostavku, koju je obrazložio strahovitim napadajem na Radića nazvavši ga „bitangom i vucibatinom“. Ipak ovom prigodom nije došlo do krize čitave vlade. Ostavka Miletićeva je uvažena. Na njegovo mjesto došao je ministar dr Vasa Jovanović. Istodobno je imenovan ministrom financija dr Ninko Perić. Nadošlo su nove izjave Stj. Radića zagrebačkim novinarima, kojim je javno ponovno napao radikalsku stranku i njene ministre. Podnio je sad ostavku drž. podsekretar dr Kujundžić, a ministri Simonović i Gjurčić ponudili svoju ostavku, koju su povukli, kad su se ostali radikalski ministri solidarizali s njima i postavili zahtjev Radiću, da se povuče iz vlade. Stj. Radić to nije htio učiniti. S njim su se solidarizali Pavle Radić i dr Krajač, dok je radikalima uspjelo, da od njega otepiše ministre dra Nikića i dra Šuperina. I protiv volje Stj. Radića Uzunović je Kralju 5. t. mj. prikazao ostavku čitave vlade i na

Naša država počela je uvažavati vrijednost šibenske luke, te je odmah po otvoru ličke pruge dala izgrađivati novi pristan u Vruļjama. Gdje se on sada gradi, bila je prije većinom pličina. Novi muo dug je uz obalu 150 m, vertikalno prema moru 100 m, a glava mu je duga 130 m. S bočne strane do Šipada bit će uređen za velike parobrode i potpuno iskorišćen. Dužina mu je 140 m, a dubljina mora od 5—12 m. Druga bočna strana priređuje se za male parobrode, duga je vertikalno 26 m, a 90 ostali dio; morska mu je dubina od 1—13 m, ali je većina pličak. Uz cio će muo moći da pristaju tri velika transatlantika. Njegov će prostor zapremati 13.000 m². Na njemu će biti kolosjeci, a ostaje dovoljno mjesta za skladišta i magazine. Kad bi se pobočna strana, do Šibenika, potpuno iskoristila i napravio simetričan pristan u formi trapeza, dobilo bi se na pristanu još oko 6000 m², a mogao bi tu da pristane i najveći oceanski brod. Upravo je grehota, da se to sada u relativno mali trošak ne čini. U zadnje su doba poduzeti koraci, da ipak to bude. Gradnju je mula ustupila država g. inž. Ljubomiru liću za 7 milijuna i 333 tisuće dinara.

Tehnički odsjek šibenske općine t. j. inž. Josip Mamatzli-Chvili i geom.

Uroš Novak izradili su u velikom formatu novi plan cijele luke i njezinog postepenog razvika i iskorišćenja. Na njemu su označene izohipse (visine tla) i izobate (nizine mora). Proširenje ide k jugoistoku, a paralelno je uz željez. prugu. Tu su dubine vrlo povoljne t. j. nema odviše strme obale ni previše dubine mora, koje seže od 5—10 m, što je zgodno za najveće kao i za male parobrode. Sistem razvijanja keja izabran je po tipu pristan paralelno sa obalom, a ne mola (kao u Splitu), jer je napravla željez. kolosjeka pomoću običnih skretnica puno pogodnija nego pomoću pokretnih ploča za vagone.

U vezi sa projektiranim proširenjem keja treba da se kod sadašnje vojničke radio-stanice sagrađi željeznička postaja za ranžiranje vagona. Stanica bi imala svezu sa postojećom i budućom lukom u Mandalini, te bi bila puno podesnija za operacije, jer bi visina nad morem bila oko 12 m niža nego je sadašnja stanica u Šibeniku.

Prvi kompleks, najbliži sadašnjim radnjama, za proširenje luke zauzimao bi obalu Dobrik i Propad. Time bi se ovdje dobilo 286 m obale za male parobrode (do 8 m dubine) i 670 m za velike parobrode (dubina 8—12 m). Okretni bi „kran“ bio na morskom rtu. Osim toga dobio bi se prostor (skladišta) n. pr. za bauxit od 16.000 m² i za ugljen 9000 m². dočim sadašnje njihovo skladište iznosi cirka 9000 m². Trošak za puno proširenje (keja sa postojećom stanicom) bio bi oko 22 milijuna dinara. Prvom proširenju pripada i čišćenje prostora ispod sadašnje stanice, gdje se može dobiti ukupna površina od 6400 m² ili prostor za tri velike magazine. U zadnje doba zakupilo je građevno poduzeće „Beton“ u Splitu prostor zvan „Rogač“ uz Dobrik i već otpočelo njegovim planiranjem od 16.500 m².

Drugi kompleks dolazi proširenje oko Klobučca. Tu bi se dobilo 610 m keja za male, a 304 m za velike parobrode. K ovim radnjama spadala bi i stanica za ranžiranje vagona. Prvi bi dio imao 4—5 kolosjeka, te spoj sa prvim i drugim kompleksom proširene obale. Drugi bi kompleks zapadao oko 25 milijuna dinara.

Treći kompleks u Furnaži bi proširenje stanice za ranžiranje i izgradnja obale od 251 m za male i 610 za velike parobrode, te eventualna gradnja t. zv. subog doka

Pređsjednik: Nikola Uzunović.
Ministar financija: Dr Ninko Perić.

Ministar vanjskih posala: Dr. Momčilo Ninčić.

Ministar vojni: general Dušan Trifunović.

Ministar saobraćaja i zamjenik ministra poljoprivrede i vođa: Dr Vasa Jovanović.

Ministar pravde: Marko Gjurčić.

Ministar prosvjete i zamjenik ministra vjera: Miša Trifunović.

Ministar unutrašnjih djela: Boža Maksimović.

Ministar građevina: Milorad Vujičić.

Ministar za izjednačenje zakona: Dr Milan Srškić.

Ministar pošta i zamjenik ministra za agrarnu reformu: Dr Benjamin Šuperina.

Ministar šuma i ruda i zamjenik ministra trgovine: Dr Nikola Nikić.

Ministar socijalne politike: Milan Simonović.

Ministar zdravlja: Dr Slavko Miletić.

Iz vlade su dakle ispali Stjepan Radić, Pavle Radić i dr Ivan Krajač.

Buduć četiri mjesta u novoj vladi ostala nepopunjena, u političkim se krugovima zaključuje, da je ova vlada samo prolaznoga značaja.

(Trockendock) uz mandalinsku stranu i to ne sumo za trgovačke brodove, nego i za ratnu mornaricu. Sva tri kompleksa sa svojim kejmima, od Vrutla do projekiranog subog doka, imala bi ukupno 1850 m. dužine.

Još daljni razvitak šibenske luke za daleku budućnost bio bi u uvali sv. Petra. No bilo bi poželjno, da se uz proširenu mjestimice obalu protegne sadašnji kolosjek na obali sve do tvornice „Sufid“. — O izvanjskoj šibenskoj luci, kod sela Zablacé nije aktualno govoriti, premda postoje nacrti, jer bi izgradnja mnogo zapadala.

Prednosti šibenske luke zainteresovale su velike privrednike u Engleskoj, pa je zbog toga došao u oktobru pr. god. u Šibenik John C. Collet, poznati stručnjak za izgradnju pomorskih luka, te poznajmo za neko vrijeme zbog proučavanja nacrti inž. Mamčtziya.

Također spominjemo, da je u knjizi „Dalmacija“ (izdanje Udruženja jugosl. inž. i arbit, Split, 1923.) iznešen projekt sa izgradnjom četiriju gata u Šiben. luci u dužini u moru od 36—79 m. za izjednačenje obale do starog gata, nasipanje Propada i za izgradnju pristaništa u Klobučcu i Mandalinskoj uvali.

Dakle, kako se vidi, ima dosta projekata. No glavno je, da se radi. Šibenska luka pruža državi najbolje uslove na cijelom Jadranu za izgradnju najbolje obale, uz izvanredno povoljne uvjete. Država bi imala investirati veće svote, eda upotrebi prirodne prednosti šibenske luke, jer bi time neosporno i sebi koristila.

Po službenoj statistici prošle godine 1925. iz šibenske je luke izvezlo ugljeničko društvo „Monte Promina“ 58.314 tona ugljena, društvo „Šipad“ 80.000 m³ građevnog drvenog materijala i 600 tona celuloze, društvo „Sufid“ 9500 tona cianamida, dočim je društvo „Adria“ Bauxit od jula 1924. do marta 1926. izvezlo 112.650 tona boksita. Građevni materijal, koji je dosada dolazio iz Drvara, povećao se dozovom i iz Dobrlina, od početka marta o. g., tako da ga u Šibenik stiče dnevno 60—80 vagona.

Po službenoj statistici u god. 1924. (dakle prije otvora ličke željezničke pruge) prispjelo je u Šibenik vagonima 14.848 tona robe, a otpremljeno 21.929 tona. To je samo još djelomičan promet Šibenika t. j. za glomaznu robu (boksit, drvo, celuloz, nešto vina). Besmisleno je i štetno za Šibenik, što on nema ni carinarnice I. stepena, nego II., tako da mnoga

roba ide najprije u Split, a onda se vraća u Šibenik. Tome se mora svakako što prije doskočiti. Otvorom ličke pruge, jasno je, najviše koristi imaju Šibenik i Split. Buduć je šibenska luka od Boga stvorena i zgodna za glomaznu robu, nema sumnje, da će ona privući promet u jačoj mjeri nego dosada. Ako se k tome uvaži, da samo zaleđe Šibenika obiluje rudama i da su mu na domaku slapovi Krke, to ima Šibenik bez sumnje veliku budućnost. Već sada država dobija od samog d. „Adria-bauksit“ godišnje 1 i pol milijuna D. za prevoz te rudače na pruži Drniš-Šibenik i time plaća pasiv t. zv. dalmatinske željeznice.

Ali Šibenik kao i Split očekuje izgradnju t. zv. Unske željeznice,

Općinski izbori i mi.

Niti mjesec dana nas dijeli od općinskih izbora, na kojima će se Dalmacija da odluči, kojim će ljudima i kojim strankama povjeriti vođenje i upravljanje općinama. Kada se radi o općinskoj politici, onda često puta moraju političke stranke, da odstupe od općega stranačkog načela i da se prilagode mjesnim prilikama. No ipak stranka, kao stranka, mora da ima jasne poglede u situaciju i onda, kada nastupa sama, kao i onda, kada je primorana na kompromis. Radi toga mislimo, da je potrebno, da naši čitatelji i naši pristae čuju naše mišljenje o ovim izborima.

Hrvatska Pučka Stranka je, kako joj samo ime kaže, hrvatska stranka. Ona ostaje vjerna narodu, iz koga je nikla. Ona je bila prva, koja je u Dalmaciji razvila hrvatski barjak onda, kada su mnogi današnji patent-Hrvati smatrali, da je nazivati se Hrvatom veleizdaja. Ona je tom svom hrvatstvu ostala vjerna do danas. Dok su se oni, koji su nas nazvali izdajcima hrvatstva, poklonili „beloj bradi“ i proglasili izrabljivački centralistički režim svetinjom, mi smo ostali na svojim položajima, decimirani istina, ali smo izdržali. Izdržali smo napadaje demagogije i napadaje sile. I ostadosmo živi. I danas imamo pravo, da svijetla čela izademo pred hrvatski narod i da tražimo njegovo povjerenje, jer nikada nijesmo poklekli ni pred Radićem, ni pred Pašićem. Imamo pravo, da tražimo povjerenje za našu iskrenu, pošenu i istrajnu hrvatsku politiku. Hrvatska Pučka Stranka je stranka pučka, stranka cijeloga hrvatskog naroda. I hrvatski seljak i hrvatski radnik i hrvatski obrtnik i hrvatski školovani čovjek: svaki pošteni Hrvat ima svoje mjesto u pučkoj stranci. Osnovana na principu kršćanskoga socijalizma, ona nije staleška stranka, već stranka sviju staleža. Ona nastoji otupiti oštrinu staleške borbe

koja bi ih organički dobro svezala sa svom državom. Ona bi išla Unskom dolinom, dolinom Butišnice (pritok Krke) do Knina. Ovom bi se prugom iskoristili ležaji željeza u Ljubiji, razni ugljenokopi, šume, a iz Banata se dovozilo jeftino žito za oskudnu Dalmaciju. — Šibenskoj bi se luci pomoglo i izgradnjom pruge od Drniša preko Konjevratu do luke u Crnici. Ušpon bi bio samo 11:3 + pro mille; a put bi bio kraći za 2 sata.

Ne smije se zaboraviti, da je, gubitkom Zadra Šibenik postao administrativni i prometni centar sjeverne Dalmacije, pa bi se i brzim parobrodarskim prugama imala posvetiti veća briga nego do sada.

D. Krsto Stošić.

ne nasiljem i pritiskom, već pravdom i ljubavlju. Jednakom brigom ona se bori za pravedne interese sviju staleža, jer su staleži potrebni za razvitak kulturne i ekonomske snage hrvatskoga naroda. No ipak u prvom redu ona zagovara interese seljaka, te srčike našega naroda, kao i interese radnika, jer je socijalni položaj ovih staleža u našem narodu najbedniji.

Hrvatska Pučka Stranka je kršćanska, katolička stranka. To znači, da i u politici ona zastupa potrebu kršćanskoga morala, kršćanskoga poštenja. Pučka stranka smatra, da javni i privatni život i pojedinac i naroda mora da bude prozet načelima kršćanskoga morala. Prevara je i u politici, kao i u privatnom životu, grijeh. To je naše načelo. I zato se pučka stranka nije nikada u svojoj akciji služila demagogijom i prevarom. I nikada se tim sredstvima ne će ni služiti, jer bi time izmjerila svoje osnovno načelo, tvrd i neoboriv temelj, na kome počiva, a to su principi kršćanskoga morala.

Stoga Hrvatska Pučka Stranka mora u svim mjestima, gdje joj to prilike dopuštaju i gdje ne bi time bio povrijeđen opći hrvatski interes, izići samostalno na izbore, da manifestira snagu borbenoga hrvatstva, kršćanskoga socijalizma i kršćanskoga poštenja.

U onim pak mjestima, gdje opći interesi zahtijevaju, da se zapostave stranački interesi, a da se spasi čast hrvatska, ako joj bude zagarantirana nepovredivost kršćanskih načela, HPS će znati, da sa svoje strane pruži ostalim hrvatskim strankama takve dokaze suretljivosti i popustljivosti, da na nju nikada ne će moći da padne ljaga, da je ona svojom nastupom onemogućila spasavanje časti hrvatstva.

U svim pak prilikama H. P. S. će ostati vjerna svome geslu: U izbore drugu drug Za Hrvatstvo, Kriz i Plug!

Politički pregled.

Nakon sastava nove Uzunovićeve vlade bez Stj. Radića sva tri drž. podsekretara Radićeve stranke Paasrić, dr. Neudorfer i dr. Krnjević izrazili su se solidarnima sa Stj. Radićem i predali ostavku upravnici tom prigodom Uzunoviću oštru pismenu izjavu, kojom osuđuju njegov nekvificirani postupak smjenjivanja njihovih triju ministara i ovakvo rješenje krize, koje je u protimbi sa svim parlamentarnim zahtjevima.

Nova vlada imala bi nastaviti politikom Pušić-Radićevog „sporazuma“. Još se ne zna, hoćeli imati većinu u parlamentu. To ovisi u prvom redu o tome, hoće li dru

novičeva vlada je nastavak prve na istom temelju i s istim radnim programom, HSS nema nikakav razloga, da toj vladi ne da svoga povjerenja zato, što se u njoj više ne nalazi Stjepan Radić. Mi ne marimo, da ispitujemo razloge, koji su onemogućili daljnji opstanak Radićeve vladi. Jasno je, da su interesi naroda jači od pretenzija jednog čovjeka. Oni misle, da će većina poslanika HSS odobriti njihov postupak, jer da su hrvatski seljački poslanici već siti lične politike, diktature i demagogije.

15. t. mj. sastali su se vode opozicije i vijećali o zadnjim naglim promjenama u vladi. Oni stoje na stanovištu, da borbu protiv korupcije treba nemilosrdno nastaviti, pak će u tom pogledu poduzeti još nove korake. Opozicija je mišljenja, da je zadnje rješenje vladine krize potpuno ne-parlamentarno. Ni predsjednik Skupštine poslije ostavke nije bio pozvan, da daje svoje mišljenje. Očenoito se osuđuje dra Nikića i dra Superina, koji su svojim pristupom radikalima pripomoću, da još ostanu u vladi i dali Pašiću mogućnost, da na sjednici glavnog odbora 25. t. mj. izvede svoje osnove.

Jačer popodne imali su biti primljeni u audijenciju kod Kralja predsjednik HSK Karlo Kovačević i Stjepan Radić. Tim audijencijama pridaje se velika važnost.

S velikom napetošću očekuje se daljnji razvitak političkih prilika, jer se općenito misli, da će i ova druga Uzunovićeva vlada biti vrlo kratka vjeka. Prave se razne kombinacije, tko bi ju imao da zamijeni.

Iz Hrv. Pučke Stranke.

IZBORNII NASTUP HPS.

Stranka prepusta, da u pojedinim mjestima pristae prema lokalnim prilikama udese svoj nastup. Prije konačne odluke treba da se sporazume sa Kotarskim i Pokrajinskim Tajništvom. Gdje god je to moguće, neka se istupa pod imenom Hrvatske Pučke Stranke, makar i podvojenim (a vezanim) listama. Gdje to nikako nije moguće, kooperirati se može (vezivanjem liste ili zajedničkom listom) sa onim strankama ili grupama, koje su našoj najrodnije, u prvom redu sa hrvatskim.

Razne upute za općinske izbore.

Na kotarske tajnike i mjesne prvake HPS pada velika zadaća, da u svojoj župi i općini učine svom mogućom hitnošću sve, što treba učiniti:

1. Da svaki prvak dobro prouči izborni zakon za općine, te budu upućeni i ostali.
2. Da jedan od prvaka HPS (župnik, ugledni seljak ili tko drugi) odmah sazove na dogovor barem po jednoga prvaka iz svake župe, da se dogovore: a) glede formiranja mjesnih izbornih odbora za izbornu kampanju; b) glede načina, kako da se nastupi: po zajedničkoj listom HPS, ili pod odvojenim listama HPS za neke pojedine jače župe, ili na bazi čestih ljudi bez obzira na stranke (n. pr. „općinska lista“, u kojem slučaju treba udesiti, da uđe što više naših ljudi), ili u kompromisu sa jednom ili više hrvatskih ili našoj srodnih stranaka. - Gdje u jednoj općini postoje organizacije HPS, one ili njihovi odbori dužni su da to sve obave.

3. Treba odmah naći po dva čuvara žare (predstavnik liste i njegova zamjenika) za svako biralište. Jedan od tih po mogućnosti neka je školovan (župnik, učitelj ili slično). Osobito zgodni treba da budu čuvari glavnoga glasačkog mjesta.

4. Pitanje kandidata i njihovih zamjenika treba što prije riješiti, jer kandidati i zamjenici treba da vlastoručno potpišu kandidatsku listu. S istoga razloga treba odmah kod općine (uz malu odštetu) pribaviti i potrebite tiskanice za kandidatske liste (na svakoj od tih tiskanica treba da je na čelu pečat odnosnoga sreskog poglavarstva). Uzeti ih za svaki slučaj nekoliko komada više nego što treba!

5. Uz glavnu kandidatsku listu (na kojoj su sa izjavom vlastoručno potpisani svi kandidati i zamjenici te svi predlažaci) treba prema čl. 12. odlomak 5. predložiti još dvaput toliko prepisa tih lista, koliko u toj općini ima glasačkih mjesta.

6. Osobito treba paziti, da bude nepouzdanija i najsigurnija osoba onaj od predlažaca (i njegov zamjenik), koji će na listi biti naznačen kao „opunomoćeni zastupnik predlažaca liste“ (čl. 15. odlomak 8.).

7. Vezivanje kandidatskih lista vrlo je važna stvar (čl. 13), ka-

**Nerazdruživi su
Jelen i Schicht.**

znakovi pravoga Schichtova sapuna.
Oni su pojam i jamstvo čistoće.
Čuvaju rublje i ruke.
Neprijetelji su muke i naprezanja.

Pasite, da vam ne podmetnu drugi sapun „dobro kao Schichtov“. Otvorite kod onoga, što se tokom 77 godina pokazalo kao najbolje.

IZ GRADA I OKOLICE.

† Dr Frano Dulibić.

Sinoć u 11 sati noći ispustio je nakon kratkotrajne a teške bolesti svoju dobru dušu dr Frano Dulibić, liječnik.

Dobri pokojnik, rođeni sin našega grada, isticao se velikom savjesnošću u vršenju svoga napornog zvanja, dobrotom srca prema svima, koji su bili potrebni, prijaznošću prema svojim prijateljima, velikom ljubavlju za svoju obitelj, koju ostavlja nenavršivi još 51. godina života. Kao praktični kršćanin nije se nikad stidio svoga vjerskog osvjedočenja.

Još kao dak isticao se pokojni dr Dulibić u prvim redovima narodne omladine. Sudjelovao je u đacim pokretima u Beču, a kao predstavnik hrvatske akademске omladine sudjelovao je stvarno kod velikoga čina pijeteta prema našim mučenicima iz Bečkoga Novog Mjesta. Bio je izraziti Hrvat, vjeran našim tradicijama, vjeran sin svoga naroda.

I u radu za taj narod pokazao je dr Frano Dulibić svu svoju plemenitost i ljubav. Kao liječnik općine šibenske kroz dugi niz godina požrtvovno je radio na ogromnoj teritoriji. Nije bilo toga, komu on nije iskazao svoju dobrotu. U svako doba dana i noći bio je spreman za svoje bolesnike, za sirotinju, za nevoljnike. Bio je liječnik siromaha i oni će ga uzdržati u najboljoj uspomeni.

Došao je rat i dr Frano Dulibić kao vojnički liječnik pomaže brojnim našim vojnicima. I ako često premještan od austrijskih komandanata, uspijeva, da spasi svojom riječi, djelom, zauzetnošću i potajnom brigom mnogim obiteljima oca, brata, hranitelja. Vojnici su ga voljeli kao oca i kadgod je morao da se od njih dijeli iz srдца proste momčadi dizao se glas duboke zahvalnosti i ljubavi.

Dr Frano Dulibić je bio radnički liječnik. Snašao je veliki napor liječnika jednoga velikoga siromašnog svijeta. Ekspozitura okružnog ureda za osiguranje radnika u Šibeniku, uza sav ogroman broj radnika, funkcionirala je tačno i dobro te je stala na glasu kao jedna od najboljih u našoj državi. Veliki broj pregledaba obavljao je pokojni doktor kroz čitav dan, išao u kuće svojih radnika i pomagao njihovom zdravlju.

Dobri pokojnik bio je dobar sin našega grada te je čuvao rjetkim pijetetom naše dobre uspomene i zanašao se nad našom historijom. Od prvoga početka bio je oduševljenim i vjernim pristašom naše Hrv. Pučke Stranke.

Bio je otac svoje obitelji, otac siromaha, društven i vedar s prijateljima, savjestan vršilac svoga zvanja, čijih opasnosti i napora je prerana žrtva. — Slava njegovoj uspomeni, a utjeha njegovoj obitelji, osobito našem prvaku bratu mu dru Anti!

† Ante Koštan pk. Ivana. Ovaj naš sugrađanin, zadnji od staroga koljena Koštan, preminuo je u Dubrovniku 11. t. mj. u 71. godini života. Bio je dugogodišnjim upraviteljem općinske kavane u Dubrovniku, gdje je svojom poznatom prijaznošću stekao i uživao veliko štovanje i ljubav. Sprovod mu je bio brojno posjećen, a među ostalim vrpčama isticale su se na osobiti način one na vijencima obitelji O-dak i Novaković sa nutpisom: „Vjeronom i poštenom Anti — obitelji O-dak“ i „Vjeronom i dobrom Anti — obitelji Novaković“. Dok pokojniku želimo vječni pokoj, rodbini, osobito našem odličnom pristaši nećaku dru Vjeku Vučiću, izrazujemo iskreno saučesće!

† Ika ud. Krnić. Našem prijatelju vrsnom solistu pjevaču vič. don Jozi Krniću, žapniku Mandaline, prošlih dana umrla je majka, dobra starica. Prema njezinoj želji smrtni ostanci bil su iz Mandaline preneseni u rodne Konjevrate, gdje je bila pokopana uz veliko učešće mješćana. Duša joj se raja nauživala! Don Jozi i svoj rodbini naše saučesće!

Prof. Tomašić O. Toma, koji je još od Pribičevića bio premješten u Kotor radi svoga neustrašivoga i aktivnoga rada u raznim mjesnim katoličkim udruženjima i ustanovama, proti čemu se kasnije nakon pada PP režima bio utekao, poslije tolikoga čekanja bio je nepoklon imenovan profesorom na splitskoj gimnaziji. Uvelike žaleći njegov odlazak radi njegovih velikih i neprocjenivih zasluga za intenzivni razvoj i procvat našega kat. pokreta, od srecu mu čestitamo, što je ipak jenom dobio zadovoljštinu.

Razmještaji direktora Učiteljske škole. Neposredno prije pada Pašić-Radićeve vlade na prijedlog ministra prosvjete g. Ivo Belotti bio je ponovno imenovan direktorom mjesne Učiteljske škole, a sadašnji direktor g. doč. Šime Urlič premješten za direktora Učiteljske škole u Dubrovniku, budući tamošnji direktor g. Vinko Lozovina imenovan direktorom realke u Splitu. Koliko nas iskreno veseli, što je tako direktoru g. Belotti-u dana zaslužena zadovoljština za nepravdu, koju mu je svotedobno bio nanio Pribičević protuzakonitim umirovljenjem, netom je preuzeo ministarstvo prosvjete nakon Korošeca, toliko ne možemo nikako odobriti ovo vučarenje g. Urlića, postarijega čovjeka i uvaženoga nastavnika.

Provalne krađe. 12. o. mj. u noći su nepoznati zlikovci provalili kroz prozor u kavanu „Istra“ i odnijeli iz ladice kutiju, u kojoj se nalazilo Din. 9.800 gotovine, 1 dolar u papiru, srebreni ručni sat i dvije uložne knjižice. Provalnici nijesu još pronađeni, pa policija vodi izvide. Iste noći desila se provalna krađa i u dućanu g. A. Frue. Tu su lopovi pomno odstranili staklo izloga, da ga nijesu nimalo oštetili, i kroz nastali otvor pokrali s izloga nešto čarapa, šešira i ostalih predmeta u sveukupnoj vrijednosti od Din 1810.

Hrv. Kat. Orlu za nabavu sprava dr Vjeku Vučiću poklonio je din. 20, da počasti uspomenu pk. Šime Antunac, a drugih din 20, da počasti uspomenu pk. majke vič. don Joze Krnića. — Odbor harno zahvaljuje.

U fond „Narodne Straže“ doprinio je vič. don Ante Radić din 30; da počasti uspomenu pk. Ike ud.

Krnić, pk. Ante Koštana i pk. dra Frane Dulibića. — Uprava harno zahvaljuje.

Koncert „Šibenske Glazbe“. U nedjelju 11. t. mj. „Šibenska Glazba“ priredila je u gradskom perivoju lijep koncert, koji je bio izveden na opće zadovoljstvo. Vidni napredak glazbe pod vrsnim dirigovanjem Ma. Sentinele osobito nas veseli.

Bolest. U zadnje vrijeme pojavilo se nekoliko slučajeva influence, za koju liječnici tvrde, da u mnogom nallič na „španjolku“, bolest, koja je pred osam godina onako grozno harala i opustošila osobito po selima čitave obitelji.

Krov katedrale. Na jugoistočnom dijelu katedrale nad prolazom Martina Kolonića krov je u labavom stanju, pa bi se vrlo lako mogao koji dio da odroni. Kako je pogibeljno za prolaznike, taj je dio pregrađen daskama, dok se ne izvedu nužni popravci, s kojima se ne bi smjelo kasniti.

× S Jadrije. I ove godine namjerava uprava kupališta „Jadrije“, da podigne nekoliko novih kabina. Stoga je izdala proglaš na građanstvo, kojim pozivlje sve reflektante na vlastitu kabinu, da se do 7. maja za informacije prijave u dućanu g. A. Frue. Svake hvale vrijedno je nastojanje uprave, koja ide za neprestanim proširivanjem i poljepšanjem „Jadrije“ svake godine nešto nadodavajući, što će osobito koristiti na pretku i procvatu našega grada.

Dar općine i opć. činovnika. Općina je darovala „Uboškom Domu“ dinara 300, a „Konferenciji sv. Vinka Paulskoga“ dinara 200 mjesto vijenca na odar svoga liječnika pk. dra Frane Dulibića. Isto tako su činovnici šibenske općine darovali „Uboškom Domu“ dinara 200 mjesto vijenca na odar opć. liječnika dra Frane Dulibića.

Vjenčanje. U ponedjeljak 12. t. vjenčala se Orlica Dumica Jušić iz Šibenika sa mehanikom Leopoldom Floigl iz Škradina. — U srijedu 14. t. mj. vjenčao se sudac u Metkoviću naš sugrađanin dr Ante Vatarek sa gđicom Vinkom Baranović. Sretnim mladencima srdačno čestitamo!

Naši pokojnici. Prošle sedmice umrla je u privatnom stanu Kata Despot ud. pok. Mate, dobra i čestita starica, u 87. godini života, pokrijepljena svim utjehama naše sv. vjere. Priredn joj lijep sprovod, kojemu su uz brojnu rodbinu i svojtu prisustvovali i mnogi znanci i prijatelji njezini i obitelji Despot. Dok dobroj pokojnici želimo vječni pokoj, rodbini izrazujemo svoje saučesće! — Još su umrli u bolnici: Guino Ante Leonardov iz Zadra [33 g.], Molača Nikola iz Šibenika i Devič Ilija iz Lišana [nezakonita djecu od 1 mj.], Klanaec Marko Matin iz Betine [1 mj.] i Barak Anđelija [1 mj.] — P. u m.

Gostovanje splitskog Nar. Porišta započinje večeras. Osim šest predstava, koje su na programu, dat će, ako odaziv bude dobar, i dvije opere.

Pohvalno. Obitelj Pasini, prigodom 25. godišnjice misnikovanja O. Nikole Pasini darovala je „Uboškom Domu“ din. 300. — Nar. Ženska Zadruga prigodom uskrsnih blagdana darovala je siromasima, zaklonjenim u „Uboškom Domu“, raznoga jestiva (mesa, tjestenine, kruha, vina i t. d.), a Antula Baica žena Ive Baice, mesara, 12 kg. suhoga mesa. — Uprava im najbarnije zahvaljuje. Ugledali se 1 drugi u njihov svjetli primjer!

ko se to vidi iz čl. 36. U nekim općinama bit će od velike koristi, da nekoje župe ili neka skupina sela radi osobitih prilika iznese svoju vlastitu, koja će biti kadra da i radi većega broja kandidata i zamjenika okupi daleko veći broj glasova te poluču za tu župu ili sela bolji rezultat. Kako se pak ova lista prema čl. 13. može da veže a drugom ili sa više drugih lista, to za skupne interese stranke ovakvim cijepanjem lista nije ništa naškodeno, nego mnogo pomoženo. Eventualni antagonizam ili opravdana težnja, da se dio općine otcijepi i osnuje vlastitu općinu, diktirat će u mnogim općinama našim ljudima, da se uspješno postuže sa ovdje lokalnim listama (cijepanjem) i njihovim vezivanjem. Preporuča se, da se ovom momentu posveti najveća pažnja.

8 Ako u manjim općinama naši ljudi mogu polučiti, da se oko njih u gradnom okupi čitavo pučanstvo (da na listu dođe i tkogod, koji ne pripada HPS) nikud bolje. Jer ako ne bude nego jedna lista, onda je lista pobijedila, a da izbora i ne treba (čl. 22).

9. Do prikazanja kandidatskih lista treba glavnu brigu posvetiti okupljanju čestitih zgodnih i upitljivih pojedinaca, a po prikazu kandidata liste agitaciji, da lista što bolje uspije. U tu svrhu treba uputiti i same kandidate na što življu agitaciju.

Velika skupština u Gudincima. 11. t. mj. održana je velika javna skupština HPS u Gudincima (u Srijemu), na koju je došlo do hiljadu naroda iz Gudinaca, Babine Grede, Štitara, Boravnaca, Kapanice, Sikirevaca i dr. Govorili su: Stjepan Barić, dr Šinrak, Ilija Petrićević, dr Kamilo Firinger, dr Matija Belić, te Ivan Sečkar. Narod je u velikim oduševljenjem slušao naše prvake. Prigovarao je samo jedan radićevac, ali kad se izjavio za centralistički vidovdanski ustav, bio je od naroda ismijan.

Sastanci u Međumurju. Dr Rebok prošlih dana održao je vrlo uspjele pouzdane sastanke u Mačkovicu, Čakovcu i Palanovcu. HPS se sve više širi u Međumurju.

Organizacija HPS u Imotakom provedena je 12. t. mj. Pokr. tajnik Vodanović održao je sastanak s građanima i seljacima iz varoši i Glavin. Nakon što je izvjestio o političkom položaju osobitim obzirom na Hrv. Pučku Stranku, svi su se jednodušno izjavili nježnim pristašama i pristupili izboru mjesnoga odbora sa predsjednikom L. Vučelićem na čelu. - 13. i 14. t. mj. pokrajinski tajnik održao je uspjele sastanke sa predjelnim svećenicima u Imotakom i Lovreću, na kojima se raspravljalo o političkom položaju.

Radni sastanci. Naši prvaci i izaslanici održali su uspjele pouzdane sastanke u Domaslou (kod Samobora), Krapinskim Toplicama, Karlovcu, Bočanevcima (kotar Valpovo) i Deletovcima. Prisutni su sa zadovoljstvom saslušali izlaganja naših govornika, koji su im izložili političko stanje i program HPS, te se uvjerali, da je HPS jedina šticećica hrvatstva i kršćanstva. U Domaslou su izaslanicima naši sumišljenici izšli ususret sa glazbom.

Zagrebačka burza od 16. t. mj. notirala je: Din 802 80 za 100 austr.-šilinga, Din 10,975 za 1 švic. franka, Din 228.75 za 100 tal. lira, Din 276 588 za 1 engl. funta u čaku, Din 56 828 za 1 dolar u čeku, Din 56 92 za 1 dolar u novcu, Din 168 65 za 100 čeških kruna, Din 191.50 za 100 franc. franka, Din 13.55 za 1 njem. marku, Din 298.50 za 1000. — nominalne ratne štete. Tendencija čvrsta, robe malo, potrebu pokriva Narodna Banka.

„POLAR“

Petroleum plinske svjetiljke najpodesnije za ribolov, od 150 do 3000 svijeća jakosti. Zajamčena besprikorna funkcija. Najmanje potrošak petroleja. 24 vrsta svjetiljaka. Najveće stovarište za S. H. S.

„PETROPLIN“ Zagreb, Draškovičeva 58. Traže se povjerljivi zastupnici.

Sve te lijepe stvari:
kao lijepe cipelo, torbice i druge po-
klone možeš si nabaviti, ako nadješ
u sapunu
„Gazela“
samo jedan zlatnik. U svaki ti-
suci komad našeg poznatog sa-
puna utisnemo po jedan zlatnik
i u strofom stučaju čete
ga sigurno naći i Vi.

Pazite i marljivo
perite sapunom
„Gazela“
koji se ističe velikom količinom
pijene i vrlo temeljito
i brzo očisti rublja.

GAZELA MILO

TRAŽI SE AKVIZITER, koji bi bio
voljan preuzeti poslove kod jednoga za-
stupstva osiguravajućega društva i još
neka zastupstva. Nastup odmah. Za
pobliže upute obratiti se Upravi lista.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik:
Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Ši-
beniku — (predstavnici: Jerolim i Vjeko-
slav Matačić).

Jesam li platio pretplatu?

MALINOV SOK

OVAJ MALINOV SOK
JE RAJAMČENO ČISTI NARAVNI SOK OD MALI-
NA BEZ IKAKVIH PRINJESA OSIM SLADORA; A
VARNEDNO JE UKUSAN.

STERNBERG D.D.
SLAV. POZEGA

ZUBAR M. SMOLČIĆ

DIPLOMIRANA NA FRANKFURTSKOJ ZUBNOJ KLINICI
OTVORILA JE

NAJMODERNIJE OPREMLJEN

AMBULATORIJ

NA TRGU STJ. RADIĆA (TRGU ZELENI)

U KUĆI SKOČIĆ-MANDIĆ II. KAT.

GOSPODARSKA ŠTEDIONICA

SPLIT

Rimska ul. 3. (kod Peristila). Telefon 363.

Najveći Dalmatinski zavod na zadružnom temelju.

Prima uloške na knjižice i u tekućem

računu te ih najpovoljnije ukamačuje.

Oblavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Kupuje devize i valute uz najpovoljniji dnevni tešaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLEĐ.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.